

Foto: Krister Larsson

Hårginst finns på den svenska rödlistan och är placerad i kategorin missgynnad (NT). Den har under de senaste femtio åren försvunnit från många växtplatser. Hårginst är Hallands landskapsblomma och den svenska utbredningen är koncentrerad till södra Halland. Även i sydvästra Småland och nordvästra Skåne finns spridda, naturliga förekomster och dessutom är den funnen som långlivad adventiv i östra Småland, Värmland och Västerbotten.

Hårginst är en upp till 30 cm hög, risartad buske med håriga, obeväpnade grenar som oftast är nedliggande. Bladen är små, avlånga och tilltryckt håriga

på undersidan. De gula, centimeterstora blommorna, vars segel och köl är silkes-håriga, sitter enstaka eller parvis i bladvecken. Blomningen börjar normalt i senare hälften av maj och är som intensivast under de två första juniveckorna. Vanligen kan man också finna enstaka blommor på sensommaren. Baljorna är 1–3 cm långa och innehåller 3–8 svartbruna frön. De behåller sin grobarhet under mycket lång tid.

Hårginst kan knappast förväxlas med de övriga svenska ginstarterna. Färgginst har uppräta grenar och kala blommor medan de mycket sällsynta arterna tysk ginst och nålginst har taggiga stammar och grenar.

Rödlistan

Den svenska rödlistan upprättas av ArtDatabanken och fastställs av Naturvårdsverket. Listan uppdateras vart femte år. I rödlistan klassificeras växter och djur i olika hotkategorier beroende på hur stor risken är att arten ska försvinna ur landet.

Rödlistans kategorier:

RE – Försvunnen
CR – Akut hotad
EN – Starkt hotad
VU – Sårbar
NT – Missgynnad
DD – Kunskapsbrist

Foto: Åke Svensson

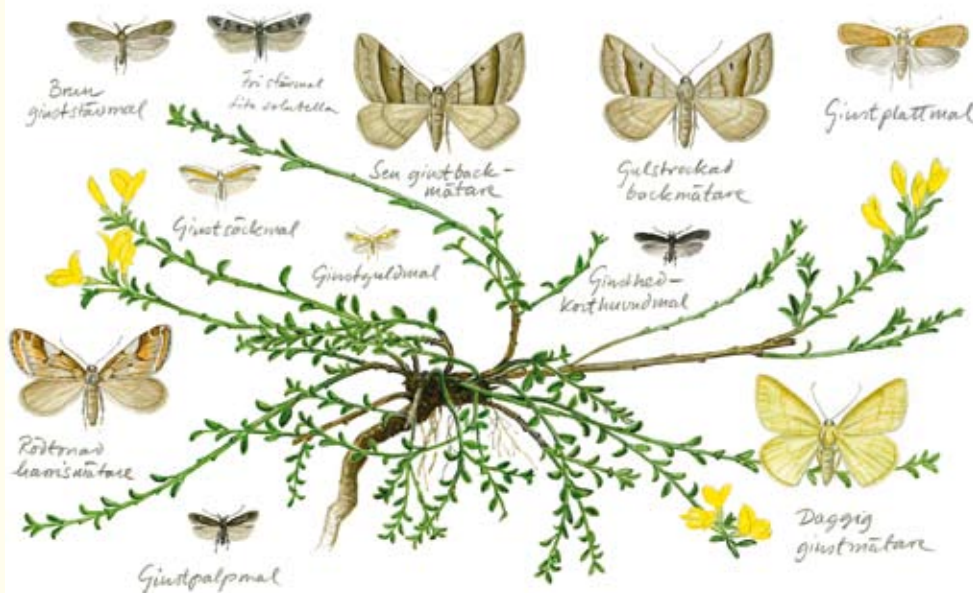

Illustration: Nils Forshed

Hårginst finns i övriga Norden i Danmark, framför allt i de centrala och västra delarna av Jylland.

Hårginst

är ljuskrävande och gynnas av brand, bete och andra markstörningar som medför att mineraljorden blottas. Växten var tidigare vanlig på de sydvästsvenska ljunghedarna men den har minskat kraftigt i takt med att dessa öppna marker omvandlats till skog. De vanligaste växtplatserna i dag är ljungrika vägrenar och väglänter, banvallar och övergivna grustag där man låtit bli att täcka sanden och gruset med matjord. Vill vi bevara hårginsten i dessa biotoper måste de naturligtvis hävdas med ovan nämnda metoder. I Halland pågår försök av detta slag i ett samarbetsprojekt mellan Länsstyrelsen, Vägverket och den ideella naturvården. I Halland finns arten också i en del naturbetesmarker samt i några naturreservat som sköts med bränning eller bete. En av de rikaste hårginstlokaler är ett militärt skjutfält med hård bränning.

Hårginst är den viktigaste värdväxten för elva akut eller starkt hotade fjärlsarter (se bilden). Flera av arterna kan leva även på andra ginstarter, men i Sverige är hårginst basfödan för arternas larver.

Om du vill läsa mer om hårginst eller om floraövervakning kan du besöka följande hemsidor:

Svenska Botaniska Föreningen:
www.sbf.c.se

ArtDatabanken:
www.artdata.slu.se

Naturvårdsverket:
www.naturvardsverket.se

Länsstyrelserna:
www.lst.se

Floraövervakning

Sveriges miljömål slår fast att alla arter ska förekomma i livskraftiga bestånd. Att kartlägga förekomsten av hotade växter är en viktig del i arbetet med att bevara arter och biologisk mångfald.

Projekt Floraväktarna är ett nätverk av växt- och naturintresserade personer som besöker de hotade arternas växtplatser för att räkna antalet plantor, upptäcka eventuella förändringar eller andra oroande faktorer. Floraväktarnas rapporter ligger till grund för en del av miljöövervakningen

och floravårdsarbetet i landet.

Andra viktiga delar i bevarandearbetet är nätverket Natura 2000 och arbetet kring åtgärdsprogrammen.

Naturvårdsverket har gett länsstyrelserna i uppdrag att ta fram åtgärdsprogram för ett antal hotade kärlväxter som inte klarar att överleva utan särskilda åtgärder. Programmen är inte formellt bindande men syftar till att vara vägledande för arbetet med att bevara dessa arter i landet.

Natura 2000 är ett nätverk av EU:s mest

skyddsvärda naturområden. Natura 2000-områden finns i alla medlemsländer och ska hejda utrotningen av arter och livsmiljöer. Ett fyrtiotal av Sveriges kärlväxter ingår i nätverket.

Vill du veta mer om floraövervakning eller informera om någon lokal för hårginst hör gärna av dig till margareta.edqvist@telia.com som är samordnare för Floraväktarna.

Vill du diskutera kring skötsel eller åtgärder för en specifik lokal kontakta din länsstyrelse.

Svenska Botaniska Föreningen
Världsnaturfonden WWF
ArtDatabanken